

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ŽAŠTITU

Klasa 20 (21)

INDUSTRISKE SVOJINE

Izdan 1. Avgusta 1930.

PATENTNI SPIS BR. 7268

Dr. Ing. Wilhelm Hildebrand, Berlin-Lichterfelde, Nemačka.

Jednokomorna kočnica na sabijeni vazduh sa ventilom za popuštanje, koji omogućuje popuštanje na stepene.

Prijava od 5. decembra 1929.

Važi od 1. marta 1930.

Pravo prvenstva od 24. decembra 1928. (Nemačka).

Predmet ovog pronaleta je jednokomorna kočnica na sabijen vazduh sa ventilom za popuštanje, koji omogućuje popuštanje na stepene, a koji je umetnut u ispustni vod rasporednika.

Takva su uređenja poznata, kod kojih na napravu za popuštanje utiče pored pritiska u kočničkoj stublini još i pritisak u vodu i konstantan pritisak u prostoru, koji se puni iz pomoćnog vazdušnog sadržača preko jednog povratnog ventila, a kod kojih se pomoćni vazdušni sadržač puni preko poznatog žljeba za punjenje u rasporedniku, kad se ovaj nalazi u položaju popuštanja.

Kod tih poznatih uređenja mora se vreme popuštanja podesiti odgovarajućim odmerivanjem bušoline za popuštanje sa vremenom koje je potrebno za ispunjavanje pomoćnog vazdušnog sadržača tako, da se pomoćni vazdušni sadržač pri popuštanju posle jednog polpunog kočenja opet potpuno napuni, kad je kočnica popuštena. Inače može nastati iscrpljenje kočnice, kad je potrebno posle popuštanja odmah opet da se koči. Onda može nastati slučaj, da pomoćni sadržači u zadnjem delu voza još nisu ponovo napunjeni, ili da nisu dovoljno napunjeni tako, da se pri novom kočenju nema na raspoloženju potreban pritisak, da se rasporednik pomakne u položaj kočenja. Kad se o tome hoće voditi računa kod dugačkih vozova, proizlaze ta-

ko dugačka vremena popuštanja, da se otežava rad.

Taj nedostatak uklonjen je kada ovog pronaleta time, što je pomoćni vazdušni sadržač eventualno nekom pregradom razdeljen u jedan veći i jedan manji prostor. U pregradi je umetnut povratni ventil, koji se otvara na stranu manjeg prostora, na kojoj se strani pomoćni vazdušni sadržač puni i preko rasporednika; pregrada je snabivena uzanom buštinom za punjenje drugog prostora pomoćnog sadržača.

Jedan izveden primer odgovarajući obrazovane jednokomerne kočnice predstavljen je na crtežu.

Na toj slici je *L* glavni vod, *St* rasporednik, *B* pomoćni vazdušni sadržač, koji je pregradom *Z* razdeljen u dva prostora, od kojih onaj manji leži ka rasporedniku *St*. U pregradi *Z* nalazi se povratni ventil *R*, koji se otvara ka manjem prostoru. Osim toga je pregrada *Z* snabdevana uzanom buštinom *D*. Oznaka *V* odnosi se na napravu za popuštanje. Ova se sastoji iz ventila *E* za ispuštanje vazduha, koji je snabdevan nekom oprugom, a koji radi zajedno sa probušenim klipom *k*. Ovim klipom upravlja klip *K* koji je s jedne strane pod konstantnim pritiskom komore *A* — koja se puni iz sadržača *B* preko nekog nepovratnog ventila — i s druge strane pod promenljivim pritiskom u vodu, koji utiče na klip *K* preko voda i što spaja glavni vod *L*.

sa kućicom ventila. Na probušen klip *k* dejstvuje pritisak iz kočničke stubline u smislu da odigne taj klip od ventila *E*, kad se rasporednik nalazi u položaju popuštanja.

Pri kočenju razvodnik štednje *S* rasporednika *St* otkrije završetak kanala *c*, koji vodi ka kočničkoj stublini *C* tako, da vazduh iz pomoćnog sadržača struji u kočničku stublinu. Uporedni kanal *c₁* koji je kad se rasporednik nalazi u položaju popuštanja, spojen sa kanalom *e* za ispuštanje vazduha, sad je zatvoren prema tome kanalu *e*. Zbog opadanja pritiska u vodu pomakne se klip *K* ventila *V* za popuštanje pod uticajem pritiska u komori *A*, pa radi toga prilegne probušen klip *k* uz ventil *E* za ispuštanje vazduha te zatvara vezu između kanala *e* i otvora *o* za ispuštanje vazduha.

Ako se u celji uspostavljanja nekog stepena popuštanja samo malo povisi pritisak u glavnom vodu, onda se klip u rasporedniku pomakne u levo i time se spaja kanal *c* kočničke stubline sa kanalom *e*; probušen klip *k* dobija sa svoje leve strane pritisak iz kočničke stubline, koji zajedno sa povišenim priliskom u glavnom vodu pomera klipove *k* i *K* u desno. Udaljivanjem klipa *k* od ventila *E* za ispuštanje vazduha odlazi vazduh iz kočničke stubline u slobodan vazduh, dok se opadanjem pritiska u kočničkoj stublini ne pomakne opet u levo klip *k* pod uticajem klipa *K*, i dok ventil *E* ne zatvori bušolinu *k*. Time što je bušotina *D* u pregradi *Z* uzana, raste brže pritisak u onom prostoru sadržača, koji je s desne strane pregrade *Z*, nego u drugom prostoru pomoćnog sadržača; zbog toga neko kočenje, koje treba da se izvrži odmah posle popuštanja, ne zahteva znatno ispuštanje vazduha iz glavnog voda. S istog

razloga je gotovost za ponovno kočenje uspostavljena za srazmeno kratko vreme i kod dugačkog teretnog voza.

Ovo se uređenje može u takvom smislu primeniti i kod jednokomornih kočnica na sabijen vazduh, sa dva rasporednika, koji uliču na tok kočenja i na tok popuštanja, dakle kad se pomoći ventila za ispuštanje izvede još naknadno punjenje kočničke stubline u slučaju da nastanu gubitci u pritisku.

Umesto bušotine *D* smeštene u pregradi, može se kao — što je označeno na crtežu isprekidanim linijama — predviđeti i cevna veza između glavnog voda i većeg prostora pomoćnog sadržača, a u koji je umetnut neki povratni ventil; koji se otvara ka sadržaču, i neko suženje.

Patentni zahtev:

Jednokomorna kočnica na sabijen vazduh sa ventilom, koji omogućuje popuštanje na stepene, a čiji je rasporedni organ stalno s jedne strane pod konstantnim pritiskom iz komore, a s druge strane pod promenljivim pritiskom u glavnom vodu, a na koji, kad se rasporednik nalazi u položaju popuštanja, utiče pritisak iz kočničke stubline u smislu ispuštanja vazduha iz kočničke stubline, naznačen time, što je pomoći vazdušni sadržač, koji pri kočenju daje sabijen vazduh kočničkoj stublini, razdeljen u dva prostora, i što je između oba ta prostora predviđen neki povratni ventil, koji se otvara ka prostoru spojenom sa rasporednikom a za punjenje onog drugog prostora predviđena je bušotina u tu celj, da se pri popuštanju u onom prostoru pomoćnog sadržača, koji je u vezi sa rasporednikom izazove brz porast pritiska, koji obezbeđuje gotovost za ponovno kočenje.

